

A Fővárosi Ítéltábla a ... meghatalmazott (felperes címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Mihály és Schneider Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mihály Róbert ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű és a II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. június 29. napján meghozott 5.P.21.157/2016/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 121.500 (százhuszonegyezer-ötszáz) forintot és abból 120.000 (százhuszezer) forint után 2013. április 2. napjától, 1.500 (ezerötszáz) forint után 2013. június 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatot.

A feljegyzett 158.300 (százötvennyolcezer-háromszáz) forint kereseti és fellebbezési illeték térítését akként rendezi, hogy abból a felperes 149.600 (száznegyvenkilencezer-hatszáz) forintot, az I. rendű alperes 8.700 (nyolcezer-hétszáz) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 11.800 (tizenegyezer-nyolcszáz) forint, a II. rendű alperesnek 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 156.900 (százötvenhatezer-kilencszáz) forint különbözeti fellebbezési illeték térítését akként rendezi, hogy abból a felperes 148.950 (száznegyvennyolcezer-kilencszázötven) forintot, az I. rendű alperes 7.950 (hétezer-kilencszázötven) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére, 76. §-ára és 84. § (1) bekezdés e) pontjára, a II. rendű alperes tekintetében ezen kívül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.)

2. § (3) bekezdésére alapított módosított keresetével kérte az I. rendű alperes kötelezését 734.309 forint vagyoni és 1.000.000 forint nem vagyoni kár, valamint ennek 2011. szeptember 2-ától járó késedelmi kamatai, míg a II. rendű alperes marasztalását 500.000 forint nem vagyoni kár és 2013. augusztus 15-től járó késedelmi kamatai megfizetésére. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a ... forgalmi rendszámú gépkocsiját az ellene indult végrehajtási eljárásban az I. rendű alperes 2010. november 22-én lefoglalta és azt az okmányiroda ideiglenesen kivonta a forgalomból. A végrehajtás alapjául szolgáló fizetési meghagyással szemben előterjesztett kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmének a bíróság a 2011. május 11-én kelt végzésével helyt adott, majd a végrehajtási lapot a 2011. június 18. napján jogerős végzésével visszavonta, a perré alakult eljárást pedig a 2011. december 4-én jogerős határozatával megszüntette. Az I. rendű alperes kárfelelősséget megalapozó mulasztását abban jelölte meg, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló fizetési meghagyás jogerősítő záradékának hatályon kívül helyezéséről és a végrehajtási lap visszavonásáról való tudomásszerzése után haladéktalanul nem intézkedett az általa lefoglalt gépjármű forgalomba történő visszahelyezése és a végrehajtási jog törlése iránt. Vagyoni kárait a 2013. április 2. és április 15. közötti időszakra 198.472 forint elmaradt jövedelemben, a gépjármű vontatásának 20.000 forintos költségében, a hatóság előtti megjelenéssel kapcsolatos 1.500 forint útiköltségben és erre a napra kiesett 14.337 forint jövedelemvesztésében, továbbá 2013. április 2. és 2013. augusztus eleje közötti időszakra 500.000 forint elmaradt jövedelemben vette számításba, amely utóbbi összeget általános kártérítésként érvényesített azzal az indokkal, hogy a kár összege pontosan nem számítható ki. Előadta, hogy oktatóként dolgozik egy autósiskolában és munkáltatójának bizalma az ellene indult szabálysértési eljárás miatt megrendült, ami miatt nem irányított hozzá annyi tanulót, mint korábban, így jövedelme kiszámíthatatlanná vált, ami általános létbizonytalanságot eredményezett. Megalázó, méltánytalan és szégyenteljes helyzet volt számára, hogy az autósiskola emblémájával ellátott gépkocsiról 2013. április 1-jén egy forgalmas utcában több ember szeme láttára, rendőri jelenlét mellett le kellett szerelni a rendszámot és az autót elvontatni egy mellékutca, ami alkalmas volt arra, hogy róla negatív értéktétel alakuljon ki. A húsvéti ünnepekkor nem tudott eljutni a családjához és szabálysértési eljárás is indult ellene. Állította, hogy az I. rendű alperes az előbbiekkal megsértette méltóságát, a zavartalan magánélethez, jóhírnévhez és becsülethez való jogát. Gépkocsija az I. rendű alperes mulasztása miatt közel két évig jogellenesen ki volt vonva a forgalomból, így hosszabb ideig és súlyos sérelem érte, ami megalapozza a nem vagyoni kártérítés iránti igényét.

A II. rendű alperessel szembeni keresete alapjaként azt adta elő, hogy a II. rendű alperes megsértette a Pp. 2. § (3) bekezdésében nevesített tisztességes eljáráshoz való jogát azzal, hogy az I. rendű alperes elleni panaszát érdemben nem bírálta el, nem vizsgálta ki és a panaszeljárást észszerű időn belül nem folytatta le, ami miatt méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt. A II. rendű alperes ugyanakkor az előbbiekkal, továbbá azzal, hogy az ellenőrzési kötelezettségét nem a jogszabályoknak és az ügyrendjében meghatározottaknak megfelelően, illetve csak formálisan teljesítette, továbbá elmulasztotta a fegyelmi vétség kivizsgálására és a fegyelmi eljárás megindítására vonatkozó kötelezettségét, megsértette az igazságérzetét, méltóságát, a jóhírnévhez, becsülethez való jogát, továbbá az egyenlő bánásmód követelményét is azzal, hogy az adott ügyben nem rendelte el a fegyelmi eljárás megindítását, ugyanakkor elismerte, hogy más hasonló panasz esetén már el fogja rendelni.

Az alperesek a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérték. Az I. rendű alperes elsősorban azzal védekezett, hogy a felperes Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapított igénye nem lehet alapos, mert a végrehajtási kifogás előterjesztésének elmulasztásával a rendes jogorvoslatot nem merítette ki. Vitatta a jogellenes mulasztás tényét, de elismerte, hogy a foglalás feloldása iránt a végrehajtónak kell intézkedni, ami adott esetben adminisztratív probléma miatt nem

történt meg, de ezt a felperes sem szorgalmazta. Hangsúlyozta, hogy a felperes a foglалás alóli feloldásról értesítést nem kapott, így jogszerűtlenül használta a gépkocsit, amivel megsértette a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségét. A II. rendű alperes azzal védekezett, hogy az általa lefolytatott eljárásra a Pp. szabályai nem alkalmazhatók, ezért vele szemben a felperes a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján kárigényt nem érvényesíthet. Ettől függetlenül a panasz kivizsgálása és elintézése során nem sértette meg a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát. A felperes panaszát a panaszkezelési szabályzata és a saját ügyrendje alapján kivizsgálta, de a sérelmezett cselekmény és a panasz benyújtása között eltelt hosszú idő miatt a fegyelmi eljárást kezdeményező jogával nem élt, ugyanakkor nyomatékosan felhívta az I. rendű alperes figyelmét az eljárási határidők betartására. Hangsúlyozta, hogy a fegyelmi eljárás indítványozása nem kötelezettség, hanem végrehajtói kar elnökének diszkrecionális joga. Az adott panasz kapcsán felügyeleti szerve is vizsgálatot folytatott és nem látta a II. rendű alperes eljárását törvénytelennek. A felperes által érvényesített kár összegét az alperesek bizonyítatlannak és megalapozatlannak tartották, érvelésük szerint az általános kártérítésként érvényesíteni kívánt összeg megfelelő adatok alapján kiszámítható lenne.

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.595/2015/5/II. számú végzése folytán megismételt eljárásban meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest 120.000 + áfa perköltség I. és II. rendű alperesnek való egyetemleges megfizetésére, valamint az államnak külön felhívásra 120.000 forint feljegyzett kereseti illeték megtérítésére.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy az I. rendű alperes nem vitásan mulasztott, mert a végrehajtó kötelezettsége intézkedni a foglалás feloldása iránt. A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján elsősorban azt vizsgálta, hogy a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette-e. Abból indult ki, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 217. § (1) bekezdésében szabályozott végrehajtási kifogás a végrehajtó mulasztása esetén is igénybe vehető jogorvoslat. A felperes 2011. decemberében az okmányirodában tájékoztatást kapott arról, hogy a foglалás feloldásáról csak a végrehajtó rendelkezhet, a gépjármű forgalomba való visszahelyezésének ez a feltétele, továbbá egyértelmű tájékoztatást kapott arra nézve, hogy a foglалás feloldására nem került sor. Ebből következően legkésőbb 2011. december végén a felperes számára nyilvánvaló volt, hogy az I. rendű alperes mulasztásban van. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a végrehajtási kifogás alkalmas jogorvoslati eszköz lett volna a mulasztás elhárítására, mert az I. rendű alperes rákényszerült volna arra, hogy a tévesen irattárba helyezett iratokat átnézze és a szükséges intézkedéseket tegye. A felperes így a kifogással minden további károsodásnak elejét vehette volna. Értékelte azt is, hogy a felperes a részére kézbesített határozatból tudta, hogy a foglалás alóli feloldásig a gépjárművel nem közlekedhet. A közúti közlekedés igazgatási szabályairól szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 103. § (1) bekezdés c) pontja és 100. § (5) bekezdése szerint a forgalomból ideiglenesen kivont gépjárművel a kivonás időtartama alatt a közúti forgalomban nem lehet részt venni. A Korm. rendelet 100. § (6) bekezdése szerint a közlekedési igazgatási hatóság a bejegyzés hatályának megszüntetéséről a kérelmezőt értesíti, és a jármű a megszüntetés nyilvántartásba való bejegyzésének napjától vehet részt a közúti forgalomban. A felperes használta a gépkocsit, holott nem kapott a hatóságtól írásbeli értesítést és az I. rendű alperes mulasztásával szemben sem lépett fel, végrehajtási kifogást, egyéb kérelmet nem terjesztett elő. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette, ami miatt az I. rendű alperessel szembeni keresetet jogalap hiányában, a kár összegének érdemi vizsgálata nélkül utasította el.

A II. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása során abból indult ki, hogy a II. rendű alperes a Vht. 249. §-a szerint a végrehajtók önkormányzati szerve, jogi személy, köztestület. A II. rendű alperes működési rendjét szervezeti és működési szabályzat szabályozta, ami ugyan nem lépett hatályba, de ténylegesen alkalmazták. A Vht. 9. §-a szerint a Pp. szabályai csak azokra az eljárási kérdésekre irányadók, amelyeket a Vht. külön nem szabályoz. Adott esetben azonban maga a Vht. veszi ki a végrehajtói kart a Pp. szabályai alól azzal, hogy működési rendjét a szervezeti és működési szabályzatban jelöli meg. A II. rendű alperes fegyelmi tanácsa nem a Pp. szabályai szerint működik, ezért az eljárására a Pp. 2. § (3) bekezdése nem alkalmazható. Ezen kívül a Pp. előbbi rendelkezése közvetlen alapjogi sérelem, nem pedig magánjogi eszközökkel védhető személyiségi jogsérelem szankcionálására szolgál. Az alkotmányjogi, közjogi védelmet élvező tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog személyiségi jogként nem határozható meg, de a II. rendű alperes a felperes Ptk.-ban meghatározott személyiségi jogait sem sértette. Önmagában az eljárási szabálysértések személyiségi jogvédelmet nem alapoznak meg, mert ennek hátterében nem a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek állnak. A felperes panaszát a II. rendű alperes kivizsgálta, a felperes más döntést várt, de ez nem jelenti azt, hogy a II. rendű alperes eljárása tisztességtelen volt. A II. rendű alperes nem akadályozta a felperest személyiségének érvényesítésében, jogsértést, jogellenes magatartást nem valósított meg azzal, hogy diszkrecionális jogkörében eljárva nem kezdeményezett fegyelmi eljárást. Nem sértette meg a felperes becsületét, emberi méltóságát, testi épségét és egészségét sem azzal, hogy késedelmesen és nem a felperesnek megfelelő határozatot hozott. Az előbbiektől miatt a II. rendű alperessel szembeni keresetet is a jogalap hiánya miatt, az összecszerűség érdemi vizsgálata nélkül elutasította, és a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta a perköltségben.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetnek való helyt adást és az alperesek perköltségben marasztalását. Másodlagosan kérte, hogy az ítélőtábla a keresettel érvényesített jogról közbenső ítélettel határozzon és állapítsa meg az alperesek kártérítési felelősségének fennállását, harmadlagosan pedig indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

Fellebbezése indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen megállapított és részben felderítetlen tényállás alapján a bizonyítékok okszerűtlen, egyoldalú értékelésével és az anyagi jogszabályok téves alkalmazásával megalapozatlan döntést hozott, aminek során számos eljárási szabályt sértett. Nem tett eleget a Fővárosi Ítélőtábla hatályon kívül helyező végzésében foglalt utasításoknak, megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét és a Pp. 8. § (2) bekezdésében foglaltakat sem teljesítette. Az I. rendű alperessel szemben előterjesztett vagyoni kártérítés összegét tévesen, a II. rendű alperessel szembeni keresetét pedig hiányosan rögzítette az ítéletben. A Pp. 3. § (2) bekezdését és 213. § (1) bekezdését megsértve a II. rendű alperes elleni keresetét nem merítette ki, mert az ellenőrzési kötelezettség megsértésére, valamint a jóhírnév megsértésére alapított kereseti kérelmeit nem vizsgálta, ugyanakkor a kereseten túlterjeszkedett azzal, hogy olyan személyiségi jogok meg nem sértését állapította meg (testi épség és egészség sérelme), amely jogok megsértésére alapítottan kereseti kérelme nem volt. Az elsőfokú bíróság megsértette a perek észszerű időn belüli befejezésének követelményét és a Pp. határidőkre vonatkozó rendelkezéseit, továbbá a Pp. 141. § (6) bekezdését is azzal, hogy nem akadályozta meg az alperesek jogi képviselőjének perelhúzásra és a bíróság megtévesztésére irányuló rosszhiszemű perbeli cselekményeit, nem figyelmeztette a jóhiszemű pervitelre, a sorozatos mulasztások ellenére jogkövetkezményt nem helyezett kilátásba és nem alkalmazott. Megsértette a Pp. 3. § (6) bekezdését is azzal, hogy a tárgyalás berekesztését megelőzően módosított, illetve új tényeket tartalmazó ellenkérelemre való nyilatkozattételre nem biztosított lehetőséget. A felperest nem figyelmeztette a tárgyalás berekesztésére és nem kérdezte meg, hogy kíván-e még valamit előadni, megsértve ezzel a

Pp. 145. § (2) bekezdésében foglaltakat. Az indokolási kötelezettségét sem teljesítette a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, mert az indokolásból nem derül ki, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást. Nem adott számot a bizonyítékok értékeléséről és arról sem, hogy azokat hogyan mérlegelte. Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást hiányosan állapította meg, a megállapított tényállás a gépjármű forgalmi rendszáma tekintetében pontatlan, a gépkocsi használatba vételére vonatkozóan pedig iratellenes és homályos megállapításokat tartalmaz. Iratellenesen állapította meg továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alpereshez előterjesztett panaszbeadványában kártérítési igényt terjesztett volna elő és szintén iratellenes az a megállapítás, hogy az I. rendű alperes revizori ellenőrzése során a végrehajtási iratokat rendezettnak találták. Az előbbi lényeges, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértések miatt az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra nem alkalmas.

Az elsőfokú ítéletet érdemben azért tartotta megalapozatlannak, mert az elsőfokú bíróság a végrehajtási kifogás igénybevétele és a kár elhárítására való alkalmassága kapcsán téves következtetésre jutott és a mulasztásról való tudomásszerzés időpontját is helytelenül határozta meg. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy mi az I. rendű alperes mulasztásának időpontja, avagy mikor állt be az intézkedési kötelezettsége, aminek körében négy eshetőséget kellett volna megvizsgálni. A fizetési meghagyás jogerejét és végrehajthatóságát megállapító záradék hatályon kívül helyezésével a bíróság alapvetően a végrehajtási eljárás megszüntetéséről rendelkezett, amely esetben az I. rendű alperesnek a végzés kézhezvétele napján intézkednie kellett volna a gépkocsi forgalomba történő visszahelyezése iránt. A felperes 2011. május 18-án benyújtott és a tartalma szerint határidőben előterjesztett végrehajtási kifogásnak minősülő kérelmét az I. rendű alperesnek a Vht. 217. § (2) bekezdése szerint három munkanapon belül továbbítania kellett volna a végrehajtást foganatosító bíróságnak. Miután ezt elmulasztotta, a kifogás nem volt és nem is lehetett alkalmas a kár elhárítására. A végrehajtási lap visszavonását elrendelő, 2011. június 18-án jogerős végzés kézhezvételének napján az I. rendű alperes intézkedési kötelezettsége szintén fennállt. Ezzel szemben a felperes erről a végzésről csak az ombudsman jelentéséből értesült, ezt megelőzően nem volt tudomása a végrehajtási lap visszavonásáról. A 2011. december 4-én jogerős permegszüntető végzés kézhezvételét követően is intézkedési kötelezettsége állt fenn az I. rendű alperesnek, akinek az előbbi határozatokból tudnia kellett, hogy nincs végrehajtható határozat és nem állnak fenn a végrehajtás feltételei. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az előbbi végzéseket az I. rendű alperes mikor vette át, tett-e azok alapján bármilyen intézkedést. Ennek azért lett volna jelentősége, mert csak a mulasztás konkrét időpontjának megállapítása után lehet megállapítani, hogy lett volna-e törvényes lehetősége végrehajtási kifogás előterjesztésére és milyen határidő alatt.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a mulasztásról való felperesi tudomásszerzés időpontját és nem vizsgálta, hogy a 6 hónapos jogvesztő határidőre figyelemmel még lett volna-e törvényes lehetősége végrehajtási kifogás előterjesztésére. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban előadott tényállítást, hogy az I. rendű alperes mulasztásáról csak 2013. április 3-án szerzett tudomást, amikor az I. rendű alperes megküldte részére a gépjármű forgalomba való visszahelyezése iránti 2013. április 2-i intézkedését. Állította, hogy korábban a mulasztásról nem tudott, a végrehajtási kifogás határideje szempontjából pedig a tényleges tudomásszerzésnek és nem annak lehetőségének van jelentősége. Hangsúlyozta, hogy 2013. április 3-áig bármely hatóság mulasztása feltételezhető volt, ami nem tudomásszerzés. A felperes nem rendelkezett és nem rendelkezhetett információval arra nézve, hogy az I. rendű alperes mikor kapta kézhez a bíróság végzéseit és mikor kellett volna intézkednie a forgalomba való visszahelyezés iránt, így beállt-e az intézkedési kötelezettsége. A végrehajtási lap visszavonásáról rendelkező végzést a régi lakcímére postázták, így azt nem kapta meg, de nem is kellett tudnia arról, hogy a bíróság már visszavonta a végrehajtási lapot, így

értelemszerűen a mulasztásról való tudomásszerzésről nem lehet szó. Előadása szerint a bíróságtól kapott iratokat bemutatta az okmányirodában, ahol érdemi intézkedés nélkül azt az általános tájékoztatást kapta, hogy a végrehajtó megkeresése alapján szoktak intézkedni, az általa bemutatott iratokat nem tudják figyelembe venni. A jogszabály tartalmáról kapott általános tájékoztatás szintén nem minősülhet a mulasztásról való tudomásszerzésnek. Hangsúlyozta, hogy a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségként a végrehajtási kifogás csak abban az esetben értelmezhető, ha a kifogásolt végrehajtási cselekményről a fél értesült (Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.458/2010/3. számú ítélet). A felperes azonban a végrehajtási cselekményekről, az I. rendű alperes intézkedéseiről nem értesült, a gépjármű forgalomba történő visszahelyezését elrendelő jegyzőkönyvet és a végrehajtási eljárás befejező iratát, a díjjegyzéket az adós részére a jogszabály alapján nem kell megküldeni.

Értelmezése szerint az adott mulasztás kapcsán a végrehajtási kifogás igénybevétele kizárt is volt, mert annak feltételei nem álltak fenn. A foglалás időpontjában hatályos Vht. csak törvény megsértése esetén tette lehetővé a kifogás előterjesztését, az I. rendű alperes intézkedési kötelezettsége azonban nem törvényen, hanem belügyminiszteri rendeleten alapult. A kifogás még annak előterjesztése esetén sem lett volna alkalmas a kár elhárítására, mert a bíróságnak nem lett volna törvényes lehetősége az I. rendű alperest intézkedésre kötelezni. Kifogás előterjesztésére nem is volt lehetősége, mert nem volt olyan konkrét végrehajtói intézkedés vagy mulasztás, amelyre nézve kifogással élhetett volna, 2013. április 3-án pedig a kifogásnak már indoka sem volt. Ezen kívül a foglалási jegyzőkönyv nem tartalmazott tájékoztatást a jogorvoslat lehetőségére. A számára nyitva álló egyetlen jogi lehetőséget igénybe vette, kérve a kézbesítési vélelem megdöntését, mert nem a végrehajtó egyes intézkedéseit kívánta támadni, hanem a végrehajtás elrendelését. Értelmezése szerint a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati eszköz lett volna, de csak akkor, ha az I. rendű alperes ténylegesen intézkedik is a gépkocsi forgalomba történő visszahelyezéséről.

Az előbbiek miatt az I. rendű alperes inaktivitása miatti kifogás előterjesztésének elmulasztását nem lehet a végrehajtó elleni kártérítés különös előfeltétele hiányának tekinteni. Az I. rendű alperes eljárását a felperesnek nem kellett ellenőrizni, másrészt bízott abban, hogy a jogszabályoknak megfelelően teljesíti közfeladatát. Ezzel szemben az I. rendű alperes annak ellenére nem intézkedett a gépkocsi forgalomba történő visszahelyezése iránt, hogy 2011 májusától kezdve tudnia kellett, nincs végrehajtható határozat.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság értelmezésével ellentétben a végrehajtási kifogásnak nem az a célja, hogy a végrehajtó rá legyen kényszerítve az iratok újbóli átnézésére, ez az értelmezés a kifogás jogorvoslati jellegét kiüresítené. Az elsőfokú bíróság a kifogás kár elhárítására való alkalmassága körében tévesen vizsgálta azt, hogy az I. rendű alperes kifogás esetén milyen magatartást tanúsított volna, mert ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a kifogást elbíráló bíróságnak lett volna-e egyáltalán lehetősége a kifogás érdemi vizsgálatára és az I. rendű alperes intézkedésre utasítására.

Az elsőfokú bíróság téves jogszabály helytelen értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem volt jogosult használni a gépkocsit. A 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet a perbeli időszakban még nem volt hatályban, az akkor hatályos BM rendelet nem írta elő, hogy az okmányirodának a foglалás feloldásáról értesítenie kell az adóst és nem rendelkezett arról sem, hogy a gépkocsi csak a foglалás megszüntetésének nyilvántartásba való bejegyzését követően vehet részt a közúti forgalomban. A közúti közlekedési nyilvántartás egyébként sem konstitutív, hanem deklaratív jellegű nyilvántartás. A felperes így a fizetési meghagyás jogerejét és végrehajthatóságát megállapító záradék hatályon kívül helyezéséről szóló végzés jogerőre emelkedésének napjától

2011. május 13-tól jogszerűen használhatta volna gépkocsiját, ennek ellenére csak a permegszüntető végzés kézhezvételét követő napon vette használatba. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az I. rendű alperes maga is arról tájékoztatta a szabálysértési hatóságot, hogy a gépkocsi foglalás alóli feloldásának és forgalomba való visszahelyezésének joghatálya 2011. december 4-én állt be. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak sem, hogy a gépkocsi egyébként jogszerű használatba vételét miért értékelte a terhére.

Álláspontja szerint az I. rendű alperessel szemben a kártérítés Ptk. 349. § (1) bekezdésében és 339. § (1) bekezdésében meghatározott különös és általános feltételei is fennállnak. Tény, hogy az I. rendű alperes 2011. május 12-től tudta, illetve tudnia kellett, hogy nincs végrehajtható határozat és ennek ellenére nem vitásan nem intézkedett a forgalomba való visszahelyezés iránt.

A II. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása során az elsőfokú bíróság összemosta a II. rendű alperesre, mint szervezetre vonatkozó szabályokat és azok alkalmazhatóságát, a panaszeljárásra vonatkozó eljárásjogi szabályokkal és azok alkalmazhatóságával. A panaszeljárásra a Pp. rendelkezései voltak irányadóak, mert a panasz benyújtásakor hatályos Vht. a panaszok kivizsgálásával kapcsolatos eljárási kérdéseket külön nem szabályozta, a 3/2015. (II. 25.) IM rendelet pedig csak 2015. március 1-jén lépett hatályba. Ekként a Vht. panasz benyújtásának idején hatályos 9. §-a kizárólag a Pp.-t és annak végrehajtásáról szóló jogszabályokat rendelte alkalmazni a panaszeljárásokra. Az Országos Fegyelmi Tanács II. rendű alperes által hivatkozott szabályzata nem lépett hatályba, másrészt pedig nem jogszabály és nem is a Vht. felhatalmazása alapján született, ezért nem értelmezhető olyan jogszabálynak, amely a Vht. 9. §-a szerint kizárta volna a Pp. alkalmazását.

Sérelmezte, hogy elsőfokú bíróság nem tisztázta a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet és összemosta a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján érvényesített kártérítési igényt, valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) bekezdésére, 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára és 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapított nem vagyoni kártérítési igényt. Iratellenesen állapította meg, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésére hivatkozással személyiségi jog megsértése miatt terjesztett volna elő kártérítési igényt, mert a II. rendű alperessel szembeni keresete kétirányú volt. Egyrészt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, ezen belül az észszerű időn belül történő elbíráláshoz és az érdemi elbíráláshoz való jog sérelme miatt a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján érvényesített kárigényt. Másrészt pedig nem vagyoni kártérítés iránti igényt érvényesített azzal, hogy a II. rendű alperes az előbbi mulasztásával, továbbá az I. rendű alperes felelősségre vonásának és az ellenőrzési kötelezettségének elmulasztásával, illetve nem megfelelő teljesítésével megsértette a felperes méltóságát, zavartalan magánélethez, jóhírnévhez és becsülethez való jogát és az egyenlő bánásmód követelményét. Ehhez képest az ítélet indokolásából nem derül ki, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmei közül mit bírált el, továbbá olyan keresetről is döntött, amit a felperes nem terjesztett elő. A II. rendű alperessel szembeni keresetének ténybeli alapját nem tárta fel, nem vizsgálta a panaszeljárás kapcsán tett intézkedéseket, nem vette figyelembe a Vht. fegyelmi eljárás kezdeményezésére vonatkozó rendelkezéseit. A fegyelmi eljárás megindításával kapcsolatos diszkrecionális jogkörre vonatkozó következtetés téves, jogszabályokkal nem alátámasztott. Megismételte az elsőfokú eljárásban előadott azon érvelését, hogy a II. rendű alperes a Vht. 266. § (1) bekezdése szerinti nyilvánvaló fegyelmi vétség ellenére nem intézkedett a fegyelmi eljárás megindításáról, holott ez a Vht. 278. § (1) bekezdése alapján kötelezettsége lett volna. Ezzel a mulasztással megfosztotta a felperest az őt megillető jogorvoslattól. A II. rendű alperessel szembeni keresetét nem arra alapította, hogy számára nem kedvező határozott hozott, hanem arra, hogy a panaszát észszerű időn belül és érdemben nem bírálta el, továbbá elmulasztotta az I. rendű alperes ellenőrzésével kapcsolatos kötelezettségének teljesítését és fegyelmi felelősségre vonását. Az előbbi

magatartásokat az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte, az ellenőrzési kötelezettségre az ítélet indokolásában sem tért ki.

Az elsőfokú ítélet perköltséggel kapcsolatos rendelkezését azért nem tartotta helytállónak, mert megítélése szerint a Pp. 80. § (2) bekezdése alapján pernyerésük ellenére az alpereseket kellett volna kötelezni a teljes perköltség viselésére és az eljárási illeték megfizetésére is. A megállapított perköltséget eltúlzottnak, a jogi képviselő tevékenységével arányban nem állónak találta és sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság e tekintetben sem tett eleget az indokolási kötelezettségének.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Az I. rendű alperes álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem merítette ki a kár elhárítására egyébként alkalmas rendes jogorvoslatot annak ellenére, hogy az okmányirodától tudta, hogy nem érkezett a végrehajtótól megkeresés a foglalás feloldására. Értelmezése szerint végrehajtási kifogás még 2013 áprilisában is előterjeszthető lett volna. A felperes továbbá annak ellenére közlekedett a perbeli gépjárművel, hogy a forgalomból való kivonásról szóló jogerős határozatban foglalt rendelkezésből tudta, hogy a foglalás feloldásáról szóló értesítésig azzal nem közlekedhet. A jogtalan gépjármű használatot a Ptk. 340. §-a szempontjából mindenképp figyelembe kell venni. Az II. rendű alperes kiemelte, hogy az ellene előterjesztett kereset a fegyelmi eljárás kezdeményezésének elmaradásán alapszik. Ilyen eljárást viszont, bár erre jogszabályi lehetősége volt, az igazságügyi miniszter a felperes panaszának megismerését követően se kezdeményezett. Ennek az eljárásnak lefolytatása kezdeményezhető, de a II. rendű alperes erre nem kötelezhető. A II. rendű alperesnél a Vht. 250. §-ában foglalt eljárás szabályait szervezeti és működési szabályzatban kellett meghatározni és ez meg is valósult, az Országos Fegyelmi Tanács a gyakorlatban alkalmazta az egyébként hatályba nem lépett saját szabályzatát. A panaszeljárásra soha sem a Pp.-t kellett alkalmazni, hiszen az nem kontradiktórius eljárás. A II. rendű alperes egyébként a panaszt kivizsgálta és annak eredményéről írásban tájékoztatta a felperest.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezését az ítéltábla kisebb részben találta alaposnak. Elsőként azt vizsgálta, hogy szükség van-e a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján vagy a felperes elsőfokú eljárásban megsértett jogai folytán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. A Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezés alapjául csak lényeges eljárási szabálysértés szolgálhat, ami egyúttal szükségessé teszi az elsőfokú tárgyalás megismétlését, mert a másodfokú eljárásban nem orvosolható. A fellebbezésben felhozott eljárási szabálysértések között hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés nem volt. A felperes Pp. 3. § (6) bekezdésére alapított azon sérelme, hogy a tárgyalás berekesztése előtt megtett alperesi előadásra való nyilatkozattételre az elsőfokú bíróság nem biztosított számára lehetőséget azért nem szolgálhat alapul a hatályon kívül helyezésre, mert a felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy az alperesek tényállításaira és érvelésére a fellebbezésben nyilatkozatot tegyen, amit nem tett meg, így az előbbi jogszabálysértésre való hivatkozása nyilvánvalóan súlytalan. A tárgyaláson jelen nem lévő felet a Pp. 145. § (2) bekezdése szerint a tárgyalás berekesztéséről nem kell és nem is lehet figyelmeztetni. Az elsőfokú bíróság a felperest a szükséges mértékben a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségébe tartozó tényekről és a bizonyítási teherről (5.P.22.235/2014/5. számú jegyzőkönyv 3. oldal). A felperes a hatályon kívül helyező végzés tartalmából tudomással bírt arról, hogy keresete az elmaradt jövedelemként érvényesített vagyoni kárigény összege, a munkáltatói bizalomvesztés és az I. rendű alperes mulasztása közötti okozati összefüggés kifejtése, továbbá a II.

rendű alperessel szemben előterjesztett nem vagyoni kár ténybeli és jogi alapja tekintetében milyen körben szorul kiegészítésre, illetve pontosításra. Az ennek megfelelő kereset, valamint bizonyítási indítványai előterjesztésére az elsőfokú bíróság a felperest a megismételt eljárásban felhívta (5.P.21.157/2016/2. számú végzés). Az elsőfokú bíróság a keresetet mindkét alperessel szemben annak tartalma szerint bírálta el és az indokolási kötelezettségének is a szükséges mértékben eleget tett. Következtetése szerint a II. rendű alperes a megjelölt mulasztásával a felperes egyetlen személyiségi jogát sem sértette. Az a fellebbezésben hivatkozott körülmény, hogy a Ptk.-ban nevesített személyiségi jogok közül a testi épség és az egészség sérelmének hiányára is utalt és a jóhírnév, az egyenlő bánásmód sérelmének hiányát külön nem emelte ki, nem jelenti a kereseten való túlterjeszkedést, illetve annak ki nem merítését. Annak pedig, hogy az elsőfokú bíróság az alperesekkel szemben a mulasztás jogkövetkezményeit alkalmazta-e, a per érdemi elbírálása szempontjából jelentősége nem volt.

A Fővárosi Ítéltábla ezért érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét. A megállapított tényállást a felperes I. rendű alperes által vitássá nem tett tényállítása alapján azzal pontosítja, hogy a felperes a perbeli gépjárművet 2011. december 5-től használja. A tényállást kiegészíti továbbá azzal, hogy az I. rendű alperes a rendőrhatalóság megkeresésére azt a választ adta, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság végrehajtási lapot visszavonó 0101-1.Vh.10.140/2009/4. számú határozatát jogerősítő végzés kelte az az időpont, amiktől kezdődően a gépkocsi forgalomba való visszahelyezésének joghatálya beállt (2013. június 26-án kelt, 0249.V.1261/2009/9. számú végrehajtási irat). Az I. rendű alperes tehát a pert megelőzően maga is úgy nyilatkozott, hogy a végrehajtási lap visszavonásának van joghatása a forgalomba való visszahelyezés szempontjából, nem pedig a fizetési meghagyással indult, majd kézbesítési vélelem és ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a per megszüntetésének. A végrehajtási lapot visszavonó, 2011. június 18-án jogerős határozatot az I. rendű alperes saját előadása szerint 2011. szeptember 2-án vette át.

A Fővárosi Ítéltábla mellőzi az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az ítélet 5. oldal utolsó bekezdésében írt különböző hátrányok bekövetkezésére vonatkozó megállapításokat, mert ezeket a perben bizonyított tényként nem lehetett megállapítani, csupán a felperes saját előadásán alapultak. Egyebekben az elsőfokú bíróság a felperes 18. sorszámú beadványban foglalt keresetét, egy a másodfokú határozatban már korrigált nyilvánvaló számszaki elírástól eltekintve helyesen tüntette fel az elsőfokú ítéletben. A fellebbezésben hivatkozott egyéb pontatlanságoknak, elírásnak a per érdemi elbírálása szempontjából nem volt jelentősége.

Az ítéltábla az I. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása során abból indult ki, hogy a vagyoni kárigényt a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a 349. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 349. § (1) bekezdése, míg a nem vagyoni kárigényt a Ptk. 76. §-a, 84. § e) pontja és 349. § (1) bekezdése alapján kellett elbírálni. Mind a vagyoni, mind pedig a nem vagyoni kárigény érvényesítésének elsődleges feltétele volt az abban való állásfoglalás, hogy a felperes igénybe vette-e a rendelkezésére álló és a kár elhárítására is alkalmas rendes jogorvoslatot. Az ítéltábla e helyütt emeli ki, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése szempontjából nem csak azt kellett vizsgálni, hogy az I. rendű alperes állított mulasztásával szemben általában véve van-e helye rendes jogorvoslatnak, hanem azt is, hogy ez a jogorvoslat adott esetben alkalmas volt, illetve alkalmas lehetett-e a kár elhárítására. Az előbbi vizsgálat ezért az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem szorítkozhatott a végrehajtási kifogás Vht. 217. § (1)-(3) bekezdésében foglalt feltételeinek vizsgálatára. Kétségtelen, hogy a Vht. 217. §-a a végrehajtó mulasztása esetén is lehetővé teszi a kifogás előterjesztését, az ítéltábla álláspontja szerint azonban önmagában abból, hogy az okmányiroda megkeresésének elmulasztása miatt a felperes kifogással nem élt, nem vonható le a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti feltétel hiányára következtetés az alábbiak miatt.

Az I. rendű alperes nyilvánvalóan mulasztott, mert végrehajtási eljárás hiányában a közhiteles nyilvántartásban a perbeli gépjármű lefoglalt gépjárműként szerepelt, mintha a felperes ellen végrehajtás folyna. Ez pedig abból fakadt, hogy az I. rendű alperes a végrehajtási lapot visszavonó jogerős végzés birtokában, annak tartalmának ismeretében a végzés alapján hivatalból, nem pedig kérelemre teljesítendő azonnali intézkedési kötelezettségét elmulasztotta. Tényként állapítható meg továbbá, hogy az I. rendű alperesnek 2011. szeptember 3-án, a végrehajtási záradék törléséről szóló jogerős végzésről való tudomásszerzést követő napon intézkedési kötelezettsége állt fenn. Mint ahogy ezt megtette a rendőrhatalósági intézkedést követő napon, 2013. április 2-án, 2011. szeptember 3-án már intézkednie kellett volna a jármű foglalás alóli feloldása és az okmányiroda megkeresése iránt. Adott esetben tehát az I. rendű alperes intézkedési kötelezettsége nem a végrehajtási eljárásban részes valamely fél kérelmén alapult, hanem annak alapja a bíróság végrehajtási lapot visszavonó jogerős végzése volt, az intézkedés címzettje pedig nem a felperes, hanem az okmányiroda. Az előbbiekre tekintettel kellett azt vizsgálni, hogy a kifogás alkalmas volt-e a nyilvánvaló I. rendű alperesi mulasztás 2013. áprilisi következményeinek elhárítására. Ebből a szempontból elsőként azt kellett vizsgálni, hogy terheli-e a felperest egyáltalán mulasztás abban a tekintetben, hogy végrehajtási kifogást nem vett igénybe. Mulasztás csak azt terheli, aki tudja, hogy az intézkedésre köteles fél nem teljesíti kötelezettségét, azaz a felperest csak akkor terhelte volna mulasztás, ha annak tudatában, hogy az I. rendű alperes mulasztott, nem terjeszt elő jogorvoslatot. Az ítélet tábla álláspontja szerint az I. rendű alperes mulasztásáról való felperesi tudomásszerzést a peradatok nem támasztják alá, függetlenül attól, hogy az okmányirodában tájékoztatták-e arról a felperest vagy sem, hogy 2011. december 4-én még nem történt megkeresés a végrehajtótól a foglalás alóli feloldás iránt. Az előbbi konkrét tájékoztatásra nézve egyébként szintén nem áll rendelkezésre a perben bizonyíték, de nincs is jelentősége, mert az esetleges tájékoztatásból a felperesnek azt nem kellett és nem is lehetett tudni, hogy az I. rendű alperes már mulaszt. Az I. rendű alperes ugyanis adott esetben akkor mulaszt, ha a bíróság végrehajtási lapot visszavonó jogerős végzésének kézhezvétele után nem tesz intézkedést. Erről pedig az okmányiroda nyilvánvalóan nem tájékoztathatta a felperest, mert arról, hogy a jogerős végzés a végrehajtóhoz megérkezett-e és mikor, az okmányirodának nem lehetett tudomása. Ha pedig nincs meg a ténybeli alapja annak, hogy a felperes az I. rendű alperes mulasztásáról egyáltalán tudomást szerzett volna, akkor eleve nem mulaszthatta el a jogorvoslatot igénybe venni.

Az ítélet tábla hozzáfűzi, hogy adott tényállás mellett még az sem jelenthető ki, hogy a kifogás alkalmas lett volna a felperes jelen perben érvényesített kárai elhárítására. A kár elhárítására a rendes jogorvoslat csak akkor alkalmas, ha az annak következtében meghozott határozatban foglalt rendelkezés zárja ki a kár későbbi bekövetkezését. A felperes alapos kifogása esetén a bíróság megfelelő határidő tűzésével az elmulasztott intézkedés megtételére utasíthatta volna az I. rendű alperest [Vht. 217/A. § (5) bekezdés]. A bíróság kifogás tárgyában hozott határozata azonban nem lett volna alkalmas a gépjármű-nyilvántartásban szereplő adatok tartalmának módosítására, mert a foglalás alóli feloldáshoz és a jármű-nyilvántartásban szereplő adatok törléséhez eredményes kifogás esetében továbbra is arra lett volna szükség, hogy az I. rendű alperes a bírósági határozatban foglalt intézkedési kötelezettségét teljesítse és megkeresse az okmányirodát a forgalomba való visszahelyezés iránt. Miután ezt az intézkedést az I. rendű alperes a végrehajtási záradékot törölő jogerős végzés részre való kézbesítése után, 2011. szeptember 3-tól nem tette meg, semmi alapja nincs egy olyan tartalmú következtetés levonásának, hogy ezt a kifogás tárgyában hozott végzésben foglalt bírói utasításra teljesítette volna. A kifogásnak helytadó végzés az előbbiekre tekintettel nem tudta volna elhárítani a gépjármű-nyilvántartás adattartalmának hibáját, ahhoz továbbra is az I. rendű alperes intézkedésére lett volna szükség. Következésképpen önmagában a jogorvoslattal a kár nem lett volna elhárítható.

A mulasztás miatti végrehajtási kifogás Ptk. 349. § (1) bekezdése szempontjából való értékelése kapcsán az ítéletábra utal arra is, hogy az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezés mellett a kifogás akkor lehet eredményes jogorvoslat, ha a végrehajtó mulasztása a végrehajtásban részes fél vagy egyéb érdekelt kérelmének elbírálásában áll, adott esetben akkor, ha a felperes kérelmének elbírálása maradt volna el. Ha a fél kérelmének elbírálására meghatározott határidőben nem kerül sor, akkor a részére érkezett válasz hiányából a fél nyilvánvalóan tudomással bír a mulasztásról. A nem a fél kérelmétől függő, illetve mint adott esetben kérelemtől függetlenül teljesítendő végrehajtási cselekmény esetén, aminek címzettje nem is a fél, nem lehet számon kérni a mulasztás miatti kifogás elmaradását. Azért sem, mert a Vht. adott eljárásban hatályos 217. § (3) bekezdése szerint a mulasztás bekövetkezésétől számított 6 hónapos jogvesztő határidőn túl végrehajtási kifogás elő sem terjeszthető. Ha az eredményes kártérítési igényhez ilyen esetben is igénybe kellene venni a végrehajtási kifogást, akkor az a következtetés adódna, hogy minél hosszabb időtartamú, így minél súlyosabb a végrehajtói mulasztás, annál kevésbé van jogkövetkezménye. Ha a mulasztás jogszabály által előírt időpontja, mint adott esetben megállapítható, akkor a Vht. és a Ptk. hivatkozott szabályainak I. rendű alperes szerinti értelmezése oda vezetne, hogy 6 hónap elteltével az I. rendű alperes mentesülne mindenféle kárkövetkezmény alól. A kifogás kártérítés különös feltételeként való megkövetelése az előbbi felfogás mellett a súlyosabb mulasztáshoz fűzne komolyabb előnyt, ami a józan észnek és erkölcsös értelmezésnek nem felel meg. Az előbbiekből következően a kereset a Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott feltétel hiányában nem lett volna elutasítható. Ezért az I. rendű alperessel szembeni kereset jogalapját vizsgálni kellett, amihez szükséges tények és adatok a Fővárosi Ítéletábra számára rendelkezésre álltak, mert a feleknek az elsőfokú eljárásban felajánlott és nem teljesített az előbbieik szempontjából releváns indítványa nem volt.

Az I. rendű alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kereset a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség elmulasztása miatt ne lenne teljesíthető. Ennek ténybeli alapjaként azt adta elő, hogy a felperes az egyébként tulajdonában álló gépjárművet akkor is használta, amikor még nem kapott az okmányirodától a foglalás feloldásáról, illetve a forgalomba való visszahelyezésről értesítést, holott a forgalomból kivonó határozat szerint egyértelmű, hogy eddig állt fenn a forgalomból való kivonás hatálya. Ebben a körben a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy nem a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendeletet kellett alkalmazni. Ennek azonban nem volt jelentősége, mert a korábban hatályban volt 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 89. § (1) bekezdés c) pontjából és 87. § (5) bekezdéséből is az következik, hogy a lefoglalás feloldásáról szóló értesítésig - amely értesítést a felperes 2013. április 15-ig nem vitásan nem kapott - a gépkocsi nem lett volna használható. Az I. rendű alperes a kárenyhítési kötelezettség alapjául a tartalma szerint azt állította, hogy a felperes köteles lett volna súlyosabb kárkövetkezményt vállalni, az ugyanis nyilvánvalóan súlyosabb kárt eredményezett volna, ha a tulajdonában lévő gépjármű használati joga évekig el van vonva az I. rendű alperes mulasztása miatt. Az ebből eredő vagyoni kár, a használati jog több évre járó értéke lehet, amihez képest nem jelenthető ki, hogy az érvényesített kárigény magasabb. A Ptk. 340. §-a a károsult kár elhárítása és csökkentése iránti kötelezettségét nevesíti, aminek következménye, hogy a kárnak azt a részét, amely az előbbi kötelezettség elmulasztásából adódik nem kell megtéríteni. Nyilvánvaló, hogy a kárelhárítási, illetve kárenyhítési kötelezettség alapját nem jelentheti olyan magatartástól, adott esetben a gépjármű használatától való tartózkodás, ami súlyosabb kárkövetkezményt idézhet elő. Ezért a kárenyhítés körében a gépjármű használatával kapcsolatos védekezés nem volt értékelhető.

Az I. rendű alperes használattal kapcsolatos védekezése azért sem lehetett eredményes, mert a maga javára a közlekedési szabályok megsértésére nem hivatkozhat. A közlekedési szabályok nem az I.

rendű alperest védik, azokat nem ő tartatja be, a közlekedési szabályok megsértése nem eredményezi azt, hogy a felperest az I. rendű alperes által neki okozott és a polgári jog szerint megítélendő kár megtérítésére való jog nem illeti meg. A polgári jogi jogellenesség egy önálló jogági jogellenességi kategória, ami azt jelenti, hogy polgári jogilag egy más jogágba tartozó szabályrendszer megsértésére és ezen keresztül arra, hogy a károsultat nem érte volna kár, ha azt a másik szabályrendszert betartja, eredménnyel hivatkozni nem lehet. A felperes tehát alappal bízhatott abban, hogy a végrehajtási lap visszavonása után az I. rendű alperes a jogszabályok alapján önként teljesíti kötelezettségét, így a gépjármű-nyilvántartás helyes adatokat tartalmaz. Ezzel szemben az I. rendű alperes mulasztása miatt a közhitelesnek minősülő gépjármű-nyilvántartás nem a valós adatokat tartalmazta, amely adatokból kiindulva harmadik személy, a rendőrhatalóság eljárás alá vonta a felperest és ebből eredtek a perben érvényesített kárai.

Az elsőfokú bíróság a különös feltétel hiánya körében elfoglalt eltérő jogi álláspontja miatt a kárfelelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott általános feltételeit, továbbá az I. rendű alperest illetően a nem vagyoni kár alapjául felhozott személyiségi jogsértés megtörténtét nem vizsgálta. Ezért az ítéletábra ezekben a kérdésekben a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján határozott, figyelemmel arra, hogy az elbíráláshoz szükséges tények az elsőfokú eljárás adatai alapján megállapíthatóak voltak, további bizonyítási eljárás lefolytatására pedig nem volt szükség és lehetőség.

A felperes a vagyoni károk körében egyrészt elmaradt jövedelemként, nem pedig a gépjármű használati jogának elvesztése miatt érvényesített kárigényt. E kárigény ténybeli alapja azonban önellentmondó volt, a felperes ugyanis egyfelől azt állította, hogy 2013. áprilisától augusztus elejéig a munkáltató bizalomvesztése miatt nem közvetítettek részére annyi tanulót, mint korábban, amely ténybeli alapon az előbbi időszakra 500.000 forintot érvényesített általános kártérítésként. Másfelől az előbbi időszakon belül 2013. április 2-ától április 15-ig szintén elmaradt jövedelemként további 198.472 forint megtérítését igényelte, aminek az volt az általa előadott ténybeli alapja, hogy 2013. április 2. és április 15. között 120 órát dolgozott volna, vagyis ugyanannyit, mint korábban és ennyi munkárára eső jövedelme maradt el a benzinköltség leszámítása mellett. A felperes előbbi tényállításai azért voltak önellentmondóak, mert ha 2013. április 2-től augusztus elejéig a munkáltató bizalomvesztése miatt nem kapott elég tanulót, akkor ezen időtartam egy meghatározott szakaszára, 2013. április 2-ától 15-ig terjedően alappal nem állíthatta, hogy a bizalomvesztés előtti tanórával kalkulált tényleges jövedelemvesztése van. Amennyiben pedig azt állítja, hogy 2013. április 2-ától április 15-ig 120 óra munkától esett el, úgy nem állíthatja alappal, hogy részben ugyanerre az időszakra a munkáltató bizalomvesztése miatt nem kapott annyi tanulót, mint korábban.

Az ítéletábra a jövedelemvesztés címén érvényesített kárigényt több okból sem tartotta alaposnak. Már a hatályon kívül helyező végzésben felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a jövedelemvesztés iránti igénye kidolgozatlan, ennek ellenére a felperes azt lényegében változatlanul tartotta fenn. A vagyoni kárigény egyrészt az okozati összefüggés hiányában nem teljesíthető, nincs ugyanis olyan peradat, ami azt támasztaná alá, hogy az I. rendű alperesnek tudomása lett volna arról, hogy a felperes gépjármű- oktató. A felperes a foglalat követően nem kérte a gépkocsi használatának engedélyezését arra hivatkozással, hogy az munkaeszköz, ennél fogva ezt az I. rendű alperes nem is tudhatta. Nem volt így előre látható, hogy az adott mulasztás esetén a munkajövedelem kiesésével bekövetkező kárral kell a felperesnél számolni. Előrelátható csak a gépjármű használati lehetőségének megvonása miatti kár lehetett, a felperes azonban a használati jog korlátozásából eredő kárigényt nem érvényesített. Az előreláthatóság hiányát a Ptk. 339. § (1) bekezdése alkalmazásában az okozati összefüggés körében kellett értékelni.

Másrészt az elmaradt jövedelem és az I. rendű alperes mulasztása közötti oksági kapcsolat az önellentmondó tényállítások alapján sem volt megállapítható, mert nem világos, hogy a munkáltató bizalmának megrendülése okozta a jövedelemkiesést vagy az I. rendű alperes magatartása, és egyáltalán nem érthető, hogy ha a munkáltató bizalma megrendült, akkor az miért nem 2013. április 2-től állt volna fent. A munkáltatói bizalomvesztés és az I. rendű alperes jogellenes magatartása közötti okozati összefüggés olyan távoli és közvetett oksági kapcsolat, ami kárfelelősség alapjául nem szolgálhat. A felperesnek ugyanis nyilvánvalóan módjában állt a munkáltatóval közölni a valós eseményeket, a végrehajtás alaptalanságát bírósági határozatokkal igazolni tudta. Amennyiben a munkáltatója ennek ellenére inadekvát módon korlátozta a felperes munkavállalási lehetőségeit, azt nem lehet az I. rendű alperes jogellenes magatartása következményének betudni, hanem önálló károkozás, aminek következményeiért az I. rendű alperes nem felel.

A felperes jövedelemveszteség címén vagyoni kárigényt, beleértve a hatóság előtti megjelenés napjára számításba vett keresetveszteséget is, elsősorban az I. rendű alperes jogellenes magatartásával való okozati összefüggés hiányában nem érvényesíthetett eredményesen. Az ítélet tábla szerint ugyanakkor e mellett a jövedelemveszteség összege a hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatás ellenére a megismételt eljárásban is kidolgozatlan maradt. Amint arra az ítélet tábla már a hatályon kívül helyező végzésben utalt, a bevétel nem azonos a kárral, az elmaradt jövedelem meghatározásához ugyanis a megtakarított költségeket levonásba kell helyezni. A felperes jövedelemszerző tevékenységével kapcsolatosan nyilvánvalóan nem csupán üzemanyag költség, hanem egyéb járulékos költségek (adó, járulékok) is felmerültek, amit szintén levonásba kellett volna helyezni. A káronszerzés tilalma miatt az amortizáció hiányát, illetve eltérését is figyelembe kellett volna venni. Ezenkívül a felperesnek nyilatkozatot kellett volna tennie arra is, hogy amennyiben munkateljesítmény mellett tudja elérni az állított jövedelmet, akkor munkavégzés hiányában milyen okból illetné meg ugyanannyi jövedelem, mintha dolgozott volna. Az alperesek helytálló érvelése szerint a jövedelemveszteség általános kártérítésként való érvényesítésének a Ptk. 359. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei nem állnak fenn, a rendelkezésre álló adatok alapján ugyanis nem jelenthető ki, hogy a jövedelemveszteség a káresemény előtti azonos időszakra vonatkozó bevétel és költségadatok alapján ne lenne meghatározható.

A vagyoni károk tekintetében az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes keresete a 20.000 forint szállítási költség és a rendőrhatalóság előtti megjelenéssel összefüggésben felmerült 1.500 forint útiköltség tekintetében volt alapos. E károknak az I. rendű alperes mulasztásával való okozati összefüggése egyértelműen megállapítható. A szállítási költség ugyanis nem vitásan azért merült fel, mert a mulasztás miatt téves jármű-nyilvántartási adatok alapján foganatosított rendőri intézkedés következtében a gépkocsival nem lehetett tovább közlekedni, és a felperesnek az előbbi okból ellene indult szabálysértési eljárásban a meghallgatás végett meg kellett jelennie. A szállítási költség összege a rendelkezésre álló peradatok és az életpaszta szerint elfogadható bizonyítás hiányában is, különös figyelemmel arra, hogy az elszállításra részben baráti segítséggel került sor, aminek kizárólag a felperes számára ingyenes részét nem lehet az I. rendű alperes javára betudni. A szállítási költség összege általános kártérítésként, mint költség mindenképpen elfogadható volt. Ugyanígy lehet igazoltnak tekinteni azt az 1.500 forintos utazási költséget, ami a szabálysértési eljárásban való személyes megjelenéssel összefüggésben 2013. június 10. napján merült fel.

A nem vagyoni kárigényt illetően a megállapított tényekből az a következtetés volt levonható, hogy az I. rendű alperes mulasztásával megsértette a felperes zavartalan magánélethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. Az I. rendű alperes ugyanis jellegénél fogva olyan jogszabályi kötelezettségét mulasztotta el, aminek következményét előre kellett látnia. Előre kellett látnia, ha a gépjármű-nyilvántartásban lefoglalt gépjárműként szerepel az autó, akkor ez a felperes

személyét érintő következményekkel is járhat. A nyilvános helyen, nagyobb forgalomban foganatosított alaptalan rendőri intézkedést kizárólag az I. rendű alperes mulasztása idézte elő, ami sértette a felperes méltóságát. Az Alkotmánybíróság 46/1991. (IX. 10.) AB határozatban levezetett indokolása szerint az alaptalan kényszerintézkedésnek való kitettség mindenképpen személyiségi jogsértéssel jár. A rendelkezésre álló peradatok szerint ugyancsak megsérült a felperes zavartalan magánélethez fűződő joga, tekintettel a húsvéti időpontra és arra a tényre, hogy a családdal való együttlét helyett a rendőri kényszerintézkedés következményeinek elhárításával kellett foglalkoznia. Nem sérült viszont a felperes jóhírneve és becsülete, mert a személyiségi jogsértés a fél személye elleni támadás és olyan I. rendű alperesi magatartások, a felperes személye elleni támadások, amelyek ezeket a jogsértéseket megalapozták, nem történtek.

A két jogsértésre, különösen a méltósághoz való jogsértés intenzitására, továbbá arra tekintettel, hogy minderre húsvétkor és forgalmas helyen került sor, ugyanakkor figyelembe véve a jogsértés rövid időtartamát is, a 2013. évi értékviszonyok alapulvételével az ítélet tábla 100.000 forint nem vagyoni kártérítést talált megfelelő kompenzációra alkalmasnak.

A Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító döntésével és túlnyomórészt annak indokaival is egyetértett, azt az alábbiakkal egészíti ki. A felperes a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a II. rendű alperessel szemben azért nem érvényesített alappal jogot, mert a panaszeljárásra a fellebbezésben felhozott érvek mentén sem lehet alkalmazni a Pp. szabályait. A panaszügyekben a II. rendű alperes szervezeti egysége jár el, amely nem minősülhet bíróságnak. A Vht. 9. §-ának és egyéb nemperes eljárásokat szabályozó törvényeknek az a rendelkezése, hogy a nemperes eljárásokra az ilyen eljárások sajátosságaiból eredő eltérésekkel a Pp. szabályait kell alkalmazni, a bíróság vagy annak minősített szerv által lefolytatott nemperes eljárásokra vonatkozó és azt kinyilvánító rendelkezés, hogy bírói út esetén főszabály szerint a Pp. az irányadó eljárási jog. A panaszeljárás nem minősül bíróság, illetve annak minősített szervezet által lefolytatott nemperes eljárásnak. A Pp. 2. § (2) bekezdése által meghatározott alapjog (3) bekezdésében előírt szankciója a II. rendű alperes eljárására nem terjeszthető ki, mert az eljárás tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog megsértésére alapított kártérítés sui generis jogviszonyt feltételező sui generis jog, ami a bíróságra, illetve az egyes nemperes eljárásokban bíróságnak minősített szervezetekre vonatkozik és kizárólag ezekkel szemben érvényesíthető. Az alapjog az elsőfokú bíróság által helytállóan kifejtett indokok szerint nem személyiségi jog, az alapjogi sérelem és a személyiségi jogi sérelem nem feleltethető meg egymásnak. Alapjogi sérelemre a felperes a II. rendű alperessel szemben alappal nem hivatkozhatott, olyat pedig elő sem adott és értelemszerűen nem is bizonyított, hogy a II. rendű alperes a felperes személye miatt, az ő személyiségének lényegét adó tulajdonságokra tekintettel, kifejezetten az ellene való támadás eredményeként intézte volna panaszügyét a sérelmezett módon. A személyiségi jogot sértő magatartás vagy tevés vagy mulasztás lehet, de mindkettőnek közös jellemzője, hogy szükséges hozzá a személy elleni támadás szándéka. A jogsértő azért fejt ki aktív magatartást, vagy azért mulaszt, mert az ezzel érintett személy személyiségét kitevő tulajdonságok valamelyikét vagy összességét, tehát a személyt magát kívánja hátrányos helyzetbe hozni. Ilyen támadó jellegű magatartás nélkül nincs személyiségi jogsértés. A II. rendű alperes részéről a felperes személye ellen irányuló támadás, így személyiségi jogsértés sem állapítható meg. Ennek hiányában viszont a felperes nem vagyoni kárigényt a II. rendű alperessel szemben alappal nem érvényesíthetett. Az ítélet tábla hozzáfűzi, hogy a panaszeljárás nyilvánvalóan nem a felperest megillető jogorvoslat, az nem a végrehajtó mulasztása miatt sérelmet szenvedett egyének jogséremlének orvoslását szolgálja, hanem annak következménye. A felperes II. rendű alperessel szembeni keresete ezért a kiegészített indokok szerint alaptalan, míg az elsőfokú bíróság elutasító döntése helytálló.

A Fővárosi Ítéltábla az előbbi indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta és az I. rendű alperest 21.500 forint vagyoni és 100.000 forint nem vagyoni kár, valamint ez után a Ptk. 298. § a) pontja és 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatok megfizetésére kötelezte. A kamatfizetés kezdő időpontját a keresettől eltérően határozta meg, arra figyelemmel, hogy a szállítási költség és a nem vagyoni kár, a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint 2013. április 1-jén, az utazási költség pedig 2013. június 10-én vált esedékessé és az I. rendű alperes az esedékességet követő naptól kezdődően köteles késedelmi kamat fizetésére.

Az érdemi döntés megváltoztatására figyelemmel a felperes az I. rendű alperessel szemben 6,8%-ban pernyertes lett, azonban az alperesek részére megítélt elsőfokú perköltség összegét ennek ellenére nem lehetett megváltoztatni. Egyrészt azért, mert az alperesek felperes által hivatkozott mulasztása a Pp. 81. § (1) bekezdése szerinti perköltség viselése alól nem mentesít. A Pp. 80. § (2) bekezdése szerint a perbeli cselekményeket sikertelenül végző, késedelmeskedő vagy mulasztó fél az ebből eredő költségei megtérítését nem igényelheti pernyertessége esetén, és az ellenfél mulasztásból, illetve késedelemből eredő költségének megtérítésére kötelezhető a per eldöntésére való tekintet nélkül. Az alperesek javára megítélt ügyvédi munkadíj nyilvánvalóan nem minősíthető ilyen költségnek. Másrészt a 120.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat nem lehetett tovább mérsékelni, mert az eredeti pertárgyértékre és a hatályon kívül helyező végzésben megállapított másodfokú perköltségre tekintettel az eleve mérsékelt összeg volt.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a feljegyzett illeték összegét nem helytálló számítással határozta meg. Az eredeti 2.274.300 forintos pertárgyértékre figyelemmel 136.460 forint kereseti és a korábbi másodfokú eljárásban felmerült 21.800 forint fellebbezési illeték viseléséről kellett volna rendelkezni. Ezért az elsőfokú ítélet illeték viselésére vonatkozó rendelkezését az ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján változtatta meg és a feljegyzett kereseti, valamint fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

A megismételt eljárásban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 51. § (1) bekezdése szerint csak a fellebbezett értékek különbözetének megfelelő mértékű fellebbezési illeték merült fel, aminek viseléséről az ítéltábla a fellebbezés részbeni eredményessége miatt szintén a Pp. 81. § (1) bekezdése és a Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján határozott. Az alpereseket megillető ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg, amelynek során figyelembe vette, hogy a másodfokú eljárás megismételt eljárás volt és az I. rendű alperessel szemben a fellebbezés kisebb részt eredményes volt.

Budapest, 2018. március 1.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Matosek Edina s.k., Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelűl: